

Seppo Tiihonen

Seminaari: Itsenäistymiset murrosvuodet 1917-1919 Suomen presidenttien valtiollisen johtamisen kouluna ja näköalapaikkana

Risto Ryti-seura ja Espoon Sotaveteraanit järjestävät Espoon Kulttuurikeskuksen Louhisalissa lokakuun 16. päivänä klo 13–16 seminaarin *Suomen tulevista presidenteistä vuosina 1917-1919 - Itsenäistymisen kriittisinä murrosvuosina, valtiollisen johtamisen kouluna ja näköalapaikkana*. Seminaari on osa Suomi 100-juhlavuotta.

Seminaarissa paneudutaan vuosien 1917-1919, Suomen itsenäistymisen ensimmäisten vuosien merkitykseen Suomen myöhemmälle historialle, erityisesti tulevien presidenttien ajattelulle ja toiminnalle. Jokainen presidentti Ståhlbergistä Kekkoeseen oli näköalapaikalla tai koki vähintään jotain dramaattista noina vuosina.

Seminaarin yhtenä taustana on Risto Ryti-seura vuonna 2014 julkaisema kirja *Presidentti johtaa*. Siinä alan johtavat tutkijat analysoivat presidenttien johtamista. Itsenäistymisen ensimmäiset vuodet eivät olleet siinä erityisasemassa.

Kirjan kysymyksenasettelu on tämän Espoossa järjestettävän seminaarin yksi perusta. Tarkoituksena on jatkaa valtiojohtamisen teemaa ja paneutua siihen, kuinka Suomen tulevien presidenttien rooli, asema ja kokemukset helmikuun vallankumouksen 1917 ja heinäkuun 1919 hallitusmuodon vahvistamisen välisenä aikana vaikuttivat heidän toimintaansa ja tulkintaansa valtiollisesta johtamisesta. Nuo Suomen itsenäistymisen kaksi ja puoli vuotta ovat Suomen historian dramaattisimpia. Monet tuolloin valtiollisiin johtotehtäviin nousseet henkilöt olivat luoneet merkittävän uran jo aikaisemmin, mutta jotkut aloittivat vasta uraansa ja kokivat jotain järjestyttävää. Riippumatta siitä, mikä rooli heillä oli Suomen itsenäistymisen ensimmäisinä vuosina Suomen valtiollisessa johdossa, noiden vuosien kokemukset ja muistot eivät ole voineet unohtua. Pohdimme sitä, millaiset jäljet Suomen itsenäistymisen aamunkoitosta jäi Suomen tuleville presidenteille. Mitä he oppivat siitä?

Presidentit Svinhufvud ja Mannerheim toimivat vuosina 1917-1919 jo valtiojohtajina, valtion päämiehinä. Paasikivi oli Svinhufvudin oikea käsi, käytännössä pääministeri. Kallio toimi senaattorina, nykytermein ministerinä, Relander oli eduskunnan puhemies ja Ståhlberg toimi Suomen hallitusmuodon valmistelleen komitean puheenjohtajana. Hänet valittiin Suomen ensimmäiseksi presidentiksi. Nuorempaan polveen kuulunut Ryti tuli kansanedustajaksi. Tätä ennen hän oli toiminut Suomen rikkaimpiin miehiin kuuluneen Alfred Kordelinin asianajajana ja joutui kokemaan Kordelinin traagisen murhan. Kekkonen osallistui nuorena 18-vuotiaana sisällissotaan vapaaehtoisena.

Seminaarissa kuullaan lyhyet luonnehdinnat kustakin presidentistä - Ståhlbergista Kekkoeseen. Professori Jukka Kekkonen käsittelee presidentti Ståhlbergiä, VTT Erkki Vasara presidentti Relanderia, professori Martti Häikiö presidentti Svinhufvudia, FT Tytti Isohookana-Asunmaa presidentti Kalliota, dosentti Seppo Tiihonen presidentti Rytiä, yleisesikuntaeversti, VTT Pekka Visuri presidentti Mannerheimia, dosentti Seppo Tiihonen presidentti J.K. Paasikiveä ja VTT Timo Tuikka presidentti Kekkoesta. Unto Hämäläinen toimii tilaisuuden juontajana.